

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Λ. ΠΙΕΡΡΗΣ

Κ' ΚΥΚΛΟΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Τα Σεμινάρια ΙστορικοΦιλοσοφικού Λόγου που διοργανώνει δύο φορές κάθε χρόνο στην Πάτρα, για ενδέκατη τώρα χρονιά, ο φιλόσοφος Απόστολος Πιερρής, διευθυντής του διεθνούς εμβελείας και κύρους Ινστιτούτου Φιλοσοφικών Ερευνών, προσφέρουν ένα forum ανάλυσης και συζήτησης των πιο σημαντικών θεωρητικών και πρακτικών προβλημάτων του ανθρώπου και προσελκύουν πρόσωπα με κριτική ματιά, ελεύθερο μυαλό και ζωντανό ερευνητικό πνεύμα. Ο παρών Κύκλος έχει μια ιδιαίτερη σημασία, αφού φιλοδοξεί να ερευνήσει και εξιχνιάσει τις βασικές και ουσιώδεις εξελίξεις του Παγκόσμιου Συστήματος στην εποχή μας, το μέλλον της ανθρωπότητας στον αιώνα που μπήκε, τον ρόλο του Ελληνισμού στην ιστορία, και τη μοίρα της χώρας μας μέσα στις κοσμοϊστορικές μεταβολές και μεταμορφώσεις που συντελούνται στην οικουμένη και στις περιφέρειές της, σαν όλο και σαν μέρη.

Λόγω της βαρύνουσας σημασίας της θεματικής του και των φιλόδοξων στόχων του, ο Κύκλος έχει επεκταθεί σε συνολικά 10 σεμινάρια και 3 συμπληρωματικά. Τα Σεμινάρια είναι αλληλένδετα μεταξύ τους και βαίνουν μεθοδικά στην αλληλουχία τους από θέμα σε θέμα και από μέρος σε μέρος με διαρκή αναφορά στο όλο και στον σκοπό του Κύκλου. Δείχνουν έτσι εμπράκτως και στην εφαρμογή την οργανικότητα του κλασσικού τρόπου σκέψης του αρχαίου Ελληνικού Λόγου. Ο γενικός τίτλος του Κύκλου είναι:

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Βάλαμε στην αρχή ακλόνητα θεμέλια για την έρευνά μας, ανακαλύπτοντας δύο θεμελιώδεις ιστορικούς νόμους και διαπιστώνοντας τη λειτουργία και ισχύ τους στην εμπειρικά δεδομένη ιστορική εξέλιξη.

Νόμος Α. Η γραμμική τάση της ιστορίας είναι προς μεγαλύτερη διαφοροποίηση του ανθρώπινου παράγοντα, συνθετότερη, πλατύτερη και βαθύτερη ολοκλήρωση και ταυτόχρονα ισχυρότερη ενοποίησης του.

Νόμος Β. Υπάρχει ένας περιοδικός παλμός της ιστορίας με 7 φάσεις: γένεση, άνδρωση,

ακμή, ύφεση, ανανέωση, παρακμή και πτώση των ανθρώπινων συστημάτων.

Ο Νόμος Α οδηγεί στη διαδοχική επίτευξη του σκοπού της Ιστορίας, τη μέγιστη πραγμάτωση όλου του πεδίου δυνατοτήτων της ανθρώπινης φύσης.

Ο Νόμος Β παρατηρείται να διαρθρώνεται σε τρεις γενικότατους μεγακύκλους, χοντρικά (1) από 3.200 π.Χ. έως 1000 π.Χ., (2) από 1000 π.Χ. έως 700 μ.Χ. και (3) από 700 μ.Χ. έως σήμερα και για το υπόλοιπο διάστημα μέχρι ολοκλήρωσης του κύκλου.

Η Επανάσταση του Λόγου (το θαύμα του Κλασσικού Ελληνισμού) κινεί και σηματοδοτεί τις εξελίξεις από την εμφάνισή της στην αρχή του 2ου κύκλου μέχρι σήμερα και στο μέλλον, όπως η Νεολιθική Επανάσταση προκάλεσε τις καθοριστικές αλυσιδωτές εξελίξεις σε έναν υποτιθέμενο κύκλο πριν τον ενδεικνυόμενο 1ο, καθώς και στον φανερότερο 1ο.

Η ιστορική εξέλιξη των τριών κύκλων περιστρέφεται γύρω από έναν Γεωγραφικό Ιστορικό Άξονα που διατείνεται σαν γεωδαιτικός παράλληλος, από τις ΗΠΑ, στη Μεσόγειο, τη Μεσοποταμία της Μέσης Ανατολής και μέχρι την Κινεζική Μεσοποταμία στην Άπω Ανατολή. Ο Άξονας αυτός, σαν Υπομόχλιο της Ιστορίας, αντιστοιχεί περίπου σε ένα γεωγραφικό παράλληλο περί την 35° μοίρα βόρειου πλάτους, και εκφράζεται από την άποψη των σχέσεων του ανθρώπου με το Περιβάλλον με έναν κλιματολογικό άξονα, οριζόμενο από τη μέση ετήσια ισοθερμία των 18ο C (πέριξ του οποίου πυκνώνεται η Ζώνη του Πολιτισμού όπως την ονομάζω). Αρχικά ο Άξονας λειτούργησε στο Γόνιμο Τόξο της Μέσης Ανατολής (Αίγυπτος, Φοινίκη, Συρία, Βαβυλωνία) και μετά επεκτάθηκε διαδοχικά σχηματίζοντας ένα Κεντρικό Σύστημα της Ιστορίας με την προέκτασή του Ανατολικά και Δυτικά και την συμπερίληψη χωρών περί τον άξονα λόγω της δυναμικής του. Σήμερα το Κεντρικό Σύστημα έγινε για πρώτη φορά αληθινά παγκόσμιο, με ηγεμονική εστία την Αμερική και νέα Περιφέρεια την Άπω Ανατολή που τελικά και αυτή με κέντρο την Κίνα συμπεριλήφθηκε οργανικά στο Παγκόσμιο Σύστημα.

Καταλήξαμε ότι η ενσωμάτωση αυτή θα πλουτίσει αλλά δεν θα αποσταθεροποιήσει ούτε θα υποκαταστήσει, για το προβλεπόμενο μέλλον της περιόδου που η ιστορία διατρέχει στις ημέρες μας, το παρόν Παγκόσμιο Μονοπολικό Σύστημα το οποίο ήδη κινείται να μετατραπεί από μονοπολική ηγεμονία σε Αμερικανική Αυτοκρατορία.

Εν συνεχεία είδαμε ότι η περιφέρειά μας, το ΒαλκανοΜικρασιατικό Πεδίο, συγκεντρώνει τεράστιο δυναμικό διαχρονικά στην ιστορία λόγω της ισχυρής συνάφειας των μερών του, με μεγάλα ποσά εκλυόμενης γεωπολιτικής και γεωπολιτιστικής ενέργειας, η οποία έτσι κατευθύνεται προς τα έξω όταν το πεδίο ευρίσκεται σε φάση εσωτερικής συνέργειας και ακολουθεί πραγματιστικούς εξωτερικούς στρατηγικούς συνδυασμούς, είτε στρέφεται προς τα μέσα όταν μεταπίπτει σε φάση καταμερισμού του (εν απουσία ισχυρής οργανωτικής αρχής), οπότε οι κυρίαρχες επιρροές είναι από έξω. Για αξιοσημείωτα μεγάλες ιστορικές περιόδους το ΒαλκανοΜικρασιατικό πεδίο ήταν ενοποιημένο. Η δράση του εξακτινώνεται τότε ενεργητικά στην Κεντρική Ευρώπη, Καυκασία, Μέση Ανατολή, Ανατολική Μεσόγειο, Ιράν και Κεντρική Ασία.

Με αφορμή τις θεωρητικές αναλύσεις και ιστορικές παρατηρήσεις επί του πολυδύναμου ΒαλκανοΜικρασιατικού πεδίου συζητήσαμε στο τελευταίο σεμινάριο, ως πρακτική

εφαρμογή, για την Εθνική Στρατηγική και την Εξωτερική Πολιτική της Ελλάδας.

Δεδομένου του υψηλού δυναμικού του περιφερειακού μας πεδίου, υπάρχουν με μαθηματική βεβαιότητα τρεις εναλλακτικές Εθνικές Στρατηγικές, μετά την αποδόμηση της τελευταίας ενοποιού αρχής ολοκλήρωσής του, της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας: (α) Να παίξει η Ελλάδα ηγετικό ρόλο στη διαμόρφωση της δυναμικής του πεδίου. (β) Να παίξει κάποια άλλη χώρα αυτόν τον ρόλο, με την Ελλάδα να περιορίζεται στην παθητική παρακολούθηση των εξελίξεων. (γ) Να παίξει τον ηγετικό ρόλο κάποια Συνεννόηση, στην οποία η Ελλάδα να βρίσκεται σε ειδική στρατηγική συνεργασία με άλλη ισχυρή χώρα του πεδίου. Οι πραγματικοί συσχετισμοί ισχύος (παρόντες και ρεαλιστικά προβαλλόμενοι) είναι βεβαίως σε κάθε περίπτωση ο αποφασιστικός αντικειμενικός παράγων στη συγκρότηση αποτελεσματικής Εθνικής Στρατηγικής.

Η πρώτη στρατηγική του Ελευθερίου Βενιζέλου ήταν η αποφασιστική ενεργοποίηση της επιλογής (α). Με συνδυασμένη αξιοποίηση του κατάλληλου καιρού (αποσύνθεση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας) αφενός, και απαρέγκλιτης υιοθέτησης απολύτως ειδικής σχέσης με την Αγγλία (στενή στρατηγική συνεργασία για την καθ' ημάς Ανατολή) αφετέρου, επιχειρήθηκε η εκτίναξη της χώρας στο ενεργό προσκήνιο των παγκόσμιων εξελίξεων. Η αποτυχία της προσπάθειας, και τα συνεπαγόμενα και συνεπακόλουθα της αποτυχίας, οδήγησαν τον Βενιζέλο στη Στρατηγική της Βαλκανικής Συνεννόησης και ειδικότερα στην σύμπληξη εδραίας συνέργειας με την Τουρκία (1930).

Η Τουρκία με την πάροδο των δεκαετιών ακολούθησε υποδειγματικά τη Θεμιστόκλεια στρατηγική συσώρευσης ισχύος. Με την αλλαγή των δεδομένων μετά τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο, επιχειρήθηκε υπο νέους δημιουργικούς όρους η μετεξέλιξη της Δεύτερης Στρατηγικής του Βενιζέλου: αποτέλεσμα ήταν οι Τριμερείς Συμφωνίες Ελλάδας-Τουρκίας-Γιουγκοσλαβίας το 1953 και 1954 όχι χωρίς την αιγίδα των Η.Π.Α. Από το 1954-5 όμως συμβαίνει μια δραματική μεταβολή στην Εξωτερική Πολιτική της Ελλάδας. Το νέο Δόγμα επέφερε πολλές περιπέτειες, προκάλεσε την υποβάθμιση του ρόλου της χώρας στις εξελίξεις και την απώλεια της αξιοπιστίας της και ακολουθήθηκε σαν αναγνωρισμένη και *de facto* κυρίαρχη στρατηγική με βαρυ και ενίοτε εκβιαστικό τρόπο μέχρι τώρα, παρά τις κατά καιρούς προσπάθειες αποτίναξής του και επαναφοράς στις πρότερες υγιείς, ρεαλιστικές βάσεις του Δόγματος Συνέργειας για μεγιστοποίηση του περιφερειακού δυναμικού. Τέτοιες διορθωτικές προσπάθειες όμως ακολουθήθηκαν πάντοτε από γεγονότα που εκτροχιάζαν και ακύρωναν τις κινήσεις διορθωτικής αποκατάστασης της φυσικής γεωπολιτικής στρατηγικής. Ετσι, επισημαίνοντας τους βασικούς αρμούς της ατυχούς (και χειρότερα) αντίστιξης μεταξύ του Γεωπολιτικού Δόγματος και του Ουτοπικού Νέου Δόγματος, το 1958 ακυρώθηκε από το 1963-4, ενώ χάθηκε η μοναδική ευκαιρία στήριξης λύσης όλων των στρατηγικών προβλημάτων της χώρας με την Αμερικανική παρέμβαση στην μείζονα κρίση τότε, το 1969 διαδέχθηκε το 1974, και πάλι χάθηκε η υπέρτατη ευκαιρία γεωστρατηγικής αναβάθμισης της Ελλάδας στο οικείο περιφερειακό μας πεδίο μετά την Πτώση της Σοβιετικής Ένωσης και την καταρρευση της Ευρωπαϊκής και ΒαλκανοΜικρασιατικής Διαιρέσης (ευκαιρία που παρουσιάζεται σπανιότατα στην ιστορία σαν συνέπεια μείζονων αναστατώσεων, και που σε αντικειμενικό δυναμικό υπερακόντιζε κατά πολύ και αυτήν την ευκαιρία του 1912-1920) – και τέλος (εξαιρουμένων μερικών δειλών και ασυνάρτητων αναλαμπών στο μεσοδιάστημα), το 1999-2004 διαδέχτηκε και

ανέστρεψε το 2004-2009.

Θα μιλήσουμε στις επόμενες συναντήσεις για το τι πρέπει απαραίτως να γίνει τώρα, για μια συνολική, σοβαρή, αξιόπιστη και αποτελεσματική στρατηγική.

Έχοντας κινηθεί από τους Γενικούς Νόμους της Ιστορίας, στις προβλέψεις βάσει αυτών για τη θεμελιώδη μορφή των κοσμοϊστορικών εξελίξεων στον 21ο αιώνα- και από τον καθοριστικό ρόλο του κλασσικού Ελληνισμού για την Κίνηση της Ιστορίας στη Νέα Περιφέρεια του Παγκοσμιοποιημένου Συστήματος (με την δύναμη περικλειόμενη σε αυτήν ανάδειξη άλλου μοντέλου σκέψης και αξιολόγησης) και στον πολυδυναμισμό του περιφερειακού ΒαλκανοΜικρασιατικού Πεδίου – θα ασχοληθούμε στα επόμενα δύο σεμινάρια πριν τις γιορτές με τα ειδικά φαινόμενα και προβλήματα που παρουσιάζει η χώρα μας.

Στο πρώτο από αυτά, την Πέμπτη 10 Δεκεμβρίου στις 8.30 το βράδυ θα ερευνήσουμε τη ρίζα της σύγχρονης Ελληνικής κακοδαιμονίας, την ίδια τη φύση του Νεοελληνισμού. Ο τίτλος της συνάντησης είναι:

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ: ΕΝΑ ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΜΑ

Θα επικεντρωθούμε στα ιδεολογικά και πολιτιστικά αίτια της μόνιμης ύφεσης που μαστίζει τη χώρα και που έχει εξελιχθεί σε καθολική και τερματική κρίση. Στον πυρήνα της κάθε ιδεολογίας και πολιτισμού ευρίσκεται (1) ένας τρόπος σκέψης και θεώρησης της πραγματικότητας, (2) ένας τρόπος καθορισμού και ιεράρχησης των αξιών και άρα ένας συγκεκριμένος δεοντολογικός και ηθικός κώδικας. Από συστηματική άποψη, συνέπειες και επακόλουθα αυτών των θεμελιωδών παραγόντων είναι οι οικονομικές δομές και πρακτικές μιας κοινωνίας, οι κοινωνικοί και πολιτικοί της θεσμοί, ακόμη και η θρησκευτικότητα της. Λέω «από συστηματική άποψη», γιατί από ιστορική και χρονολογική άποψη η κατεύθυνση είναι αντίστροφη, αφού είναι τελευταία που αναπτύσσεται η διανοητικά διαρθρωμένη νοητική και αξιολογική αυτοσυνειδησία ενός πολιτισμού, η ιδεολογία που τον συνέχει. Οι συναντήσεις των σεμιναρίων γίνονται στην Αίθουσα Διαλέξεων του Μεγάρου Λόγου και Τέχνης, Πλατεία Γεωργίου Α', 2ος όροφος.

Μετά την ομιλία ακολουθεί διεξοδική, ανοικτή συζήτηση.

Η είσοδος είναι ελεύθερη.